Debreceni Ítélőtábla

Bf.II.674/2008/9.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítélőtábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, a **2009. évi március hó 16. napján** tartott nyilvános *ülés* alapján meghozta a következő

v é g z é s t :

A kötelességszegéssel elkövetett hivatali vesztegetés bűntette miatt vádlott ellen indított büntetőügyben a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2008. évi október hó 2. napján kihirdetett 3.B.575/2007/40. számú ítéletét helybenhagyja.

A nyilvános ülés megtartásával költség nem merült fel.

I n d o k o l á s :

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 3.B.575/2007/40. számú ítéletében vádlottat bűnösnek mondta ki vesztegetés bűntettében (Btk.250.§. (1) és (3) bekezdés), ezért őt 2 év börtönbüntetésre ítélte. A börtönbüntetés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggeszteni rendelte. Egyben 25.000 Ft. vagyoni előnyre vagyonelkobzást rendelt el. Kötelezte a vádlottat az ügyben felmerült bűnügyi költség megfizetésre.
A megyei bíróság ítélete ellen a vádlott védője jelentett be fellebbezést.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf. 404/2008/1-I.sz. átiratában részben a történeti tényállás kiegészítését indítványozta, illetőleg a történeti tényálláshoz kapcsolódóan az indokolás pontosítását.
Indítványozta, hogy az indokolásból tanúk nyomozási vallomásait a bizonyítékok köréből a Be. 78.§. (4) bekezdése alapján rekessze ki. Ezt azzal indokolta, hogy a Be. 82.§. (1) bekezdésének b) pontja szerinti az önvád tilalmát rögzítő figyelmeztetésben egyik tanú sem részesült a nyomozás során. Ez a mentességi jog a feljelentés tartalmának ismeretében pedig megillette volna őket, hiszen egyedül az ő vallomásukból lehetett hitelesen megismerni a szabálysértési ügyben kifogásolt rendőri intézkedés konkrét körülményeit, különösen pedig a pénzösszeg átadásának és átvételének célját.

A Be. 82.§. (4) bekezdése értelmében az önvád tilalmára hivatkozással nem tagadható meg a tanúvallomás arra a cselekményre nézve, amely miatt a tanúként kihallgatni kívánt személlyel szemben egyebek mellett a nyomozást a Be. 190.§ (1) bekezdésének f) pontja alapján a Btk. 255/A.§. (2) bekezdésében írt büntethetőséget megszüntető okból megszüntették. Amennyiben azonban ez esetben az elkövetővel szemben nem folytatnak nyomozást (ezáltal a nyomozás megszüntetésére sem került sor), és csak tanúként hallgatják ki de nem figyelmeztetik a 82.§. (1) bekezdésének b) pontján alapuló relatív mentességi jogára, a 82.§. (4) bekezdésének szabálya nyilvánvalóan nem alkalmazható. Ilyenkor tehát a 82.§. (2) bekezdésének 3. mondatában írt főszabály érvényesül: a mentességi jogra való figyelmeztetés nélkül tett vallomás, bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe. Minthogy a szabálysértési eljárás alá vont személy esetleges aktív vesztegetői minőségét illetően lényegében e két tanú vallomása volt irányadó, az önvád tilalmára figyelmeztetés mindkét személyt, egyben az élettársi kapcsolat okán is megillette volna.
A megyei bíróság a tárgyaláson eleget tett a figyelmeztetés törvényi követelményének, a tanúk tárgyalási vallomásából pedig megnyugtatóan lehetett a vádlotti bűnösséget megalapozni és tényállást megállapítani.
Kihangsúlyozza továbbá a fellebbviteli főügyészség, hogy az említett két tanú tárgyalási vallomása alapján az is aggályos, hogy vajon mennyire érthette a tanú a nyomozás során a német nyelvi tolmácsolást. E tanú nyelvismereti hiányossága okából a fellebbviteli főügyészség megítélése szerint a vallomásairól készült jegyzőkönyvek bizonyítékként történő felhasználásra alkalmatlanok.

A másodfokú eljárásban megtartott nyilvános ülésen a védő a fellebbviteli főügyészség álláspontjával egyetértett, azonban abból további következtetések levonására kérte az ítélőtáblát.
Arra a fellebbviteli főügyészi álláspontra reflektálva, hogy a nyomozás során a német nyelvi tolmácsolást nem értette, indítványozta, hogy az összes nyomozás során beszerzett bizonyítási eszközt rekessze ki az ítélőtábla, így pl. a helyszíni szemle jegyzőkönyvet is, amiből azt a következtetést lehet levonni a védelem álláspontja szerint, hogy már eleve a törvényes vád az ügyészi álláspontból is levezethetően hiányzott.
A nem magyar állampolgárságú tanúk ugyanis hiteles vallomást nem tehettek anyanyelvi tolmács hiányában, illetőleg ők megfelelő figyelmeztetésben sem részesültek, így nyomozási vallomásuk kirekesztendő a bizonyítékok köréből.
Ezek az eljárási hiányosságok pedig a vád alapjait húzzák ki figyelemmel arra, hogy a bírósági eljárásban sem volt pontos a tanúk figyelmeztetése, hiszen nem szó szerint tartalmazta a törvényi előírás szerint, így a mentő körülmény elhallgatására történő figyelmeztetés elmaradt.

A bejelentett fellebbezés nem alapos.

A másodfokon eljáró Debreceni Ítélőtábla a Be. 348.§-a alapján a fellebbezéssel megtámadott ítéletet, az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírálta. Az ítélet tényállásának megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseket a másodfokú bíróság arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki milyen okból fellebbezett.

A felülbírálat során az ítélőtábla megállapította, hogy az első fokon eljárt bíróság alapvetően az eljárási szabályok betartásával folytatta le eljárását.
Relatív jellegű eljárási hibát vétett az első fokon eljárt bíróság, amikor a tanúkat a hamis tanúzás következményeire történő figyelmeztetés körében nem figyelmeztette arra, hogy a mentő körülmény elhallgatását a törvény szabadságvesztéssel bünteti. A figyelmeztetés lényegét azonban a jegyzőkönyvben rögzítettek szerint a figyelmeztetés tartalmazza, így ez relatív eljárási hibának minősül a kialakulóban lévő bírói gyakorlat szerint. Ez az ítélet hatályon kívül helyezéséhez nem vezethet.

Megállapította az ítélőtábla, hogy az első fokon eljárt bíróság törekedett megalapozott tényállás megállapítására, azonban az részben megalapozatlan a Be. 351.§ (2) bekezdés b) pont 2. fordulata alapján, ugyanis a tényállást kis mértékben hiányosan állapította meg.

Mindezek okok miatt az ítélőtábla az iratok tartalma alapján a Be. 352.§ (1) bekezdés a) pontja alapján az ítélőtábla a tényállást a következők szerint pontosítja:
A vádlott rendfokozata a bűncselekmény elkövetésének időpontjában rendőr főtörzsőrmester beosztása pedig járőrvezető volt.

A rendőr intézkedésének alapját képező közlekedési szabálysértés jogszabályi helye az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999.(XII.28.) Korm. rendelet 54.§-ában foglalt „Közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése". A helyszíni bírság kiszabásának jogszabályi alapja a Rendőrségről szóló tv. 54.§. (2) bekezdése lett volna. A rendőri intézkedési jogosultságot és kötelezettséget előíró jogszabály a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXXIX.tv. 33.§ (1) bekezdése, továbbá a Rendőrségről szóló 1994. XXXIV.törvény 11.§. (1) bekezdése és a 13.§. (1) bekezdése.

Pontosítást igényel a történeti tényállás abban is, hogy a vádlott a közlekedési szabálysértés elkövetése miatt helyszíni bírság jogcímén tanútól átvett 25.000 Ft összeget úgy vágta zsebre, hogy azt magánál is tartotta.

Az így megállapított tényállás már mindenben megalapozott és a Be. 352.§. (2) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó.

A pontosítást a vádlott rendfokozatára vonatkozóan tanú nyomozási vallomásából lehetett megtenni.

A Debreceni Ítélőtábla nem értett egyet tanúk nyomozási vallomásainak a Be. 78.§. (4) bekezdésére történő hivatkozással a bizonyítékok köréből történő kirekesztésével. A Be. 78.§. (4) bekezdése alapján nem értékelhető bizonyítékként az olyan bizonyítási eszközből származó tény, amelyet a bíróság az ügyész vagy a nyomozó hatóság bűncselekmény útján, más tiltott módon vagy a résztvevők eljárási jogainak lényeges korlátozásával szerzett meg.
A bűncselekmény útján vagy tiltott módon történő bizonyíték szerzés fel sem merülhet, de a résztvevők eljárási jogainak korlátozása sem.

Az ügyben semmilyen adat nem merült fel arra vonatkozóan, hogy tanú elkövette volna a Btk. 253.§-ában foglalt aktív hivatali vesztegetést. Úgy a feljelentéstől mint a későbbi tanúvallomásokból megállapíthatóan teljesen jóhiszeműen, az intézkedő vádlott szándékát illetően tévedésben volt a szabálysértési bírságként pénzt átadó tanú. A tanúk nem vádolták saját magukat bűncselekmény elkövetésével, sem hozzátartozójukat, azaz egymást vallomásaikban.
Az esetleges szabálysértés elkövetésével kapcsolatban pedig azt szükséges megjegyezni, hogy a Be. 82.§. (1) bekezdés b) pontja alapján irreleváns a szabálysértéssel történő önvád, ugyanis az eljárásról szóló törvény kizárólag a bűncselekmény elkövetésével történő önvád tilalmát tartalmazza. Nem tagadhatja meg a vallomást az, aki magát vagy hozzátartozóját szabálysértés elkövetésével vádolná az ezzel kapcsolatos kérdésben.

Nem értett egyet az ítélőtábla a tanúk nyomozási vallomásainak kirekesztésével azon az alapon, hogy aggályos mennyire érthették a német nyelvű tolmácsot. A Be. 114.§. (1) bekezdése alapján, ha nem magyar anyanyelvű személy az eljárás során az anyanyelvét, vagy törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződés alapján az abban meghatározott körben regionális vagy kisebbségi nyelvét kívánja használni, tolmácsot kell igénybe venni. Ha az anyanyelv használata aránytalan nehézségbe ütközne, a magyar nyelvet nem ismerő személy által ismertként megjelölt más nyelv használatát kell tolmács útján biztosítani.

A büntetőeljárásokból ismert, hogy nagyon sok esetben az anyanyelvű tolmács biztosítása tolmács hiányában lehetetlen lenne. Ehhez igazodik a törvényi előírás, mely szerint tolmácsként a magyar nyelvet nem ismerő személy által ismertként megjelölt más nyelv használatát kell tolmács útján biztosítani.
Természetesen a tolmácsok alkalmazása esetében fokozottan kell vizsgálni a vallomás hitelességét, hiszen a vallomás útján továbbadott információ a szóbeli átadás által még azonos anyanyelvű személyek esetében is torzulhat, és tolmács esetében is fennáll ez a veszély.
Az ügyben eljárt elsőfokú bíróság azonban kellő alapossággal vizsgálta a holland anyanyelvű tanúknak a nyomozási vallomásait. Azt egybevetette a bírósági eljárásban tett vallomásokkal, amikor már anyanyelvi tolmács volt biztosítva a számukra. Megállapítható volt, hogy a vallomások lényegüket tekintve megegyeznek, így ezen indok alapján sem kell a két tanú nyomozási vallomását kirekeszteni a bizonyítékok köréből.

Megállapította tehát az ítélőtábla, hogy az ügyen eljárt elsőfokú bíróság a bizonyíték értékelési tevékenységéről logikusan és kifogástalan indokolással adott számot, a bizonyítási eljárást kimerítően lefolytatta.

Helytállóan következtetett a vádlott kötelességszegésére és bűnösségére, mivel a külföldi állampolgárnak a hazai bírságolási viszonyokban járatlanságát kihasználva kért és fogadott el előnyt. (BH.2002.257.)

Helyesen hivatkozott a fellebbviteli főügyészség arra, hogy a büntetés végrehajtásának próbaidőre felfüggesztését megalapozó különös méltánylást érdemlő körülmények részletezésétől tartózkodott az elsőfokú bíróság, aminek alapvető oka az lehet, hogy ilyet az ügyben a vádlott javára megállapítani nem lehetett. Súlyosításra irányuló fellebbezés

hiányában azonban a Be. 354.§. (4) bekezdés c) és f) pontja értelmében sem közügyektől eltiltás sem lefokozás mellékbüntetés alkalmazása nem lehetséges annak ellenére, hogy a vádlott rendfokozatra is méltatlanná vált, és természetesen a végrehajtandó szabadságvesztés elrendelése sem jöhet szóba.

Mindezek alapján az ítélőtábla a Be. 371.§ alapján a jelzett indokolásbeli pontosításokkal az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Debrecen, 2009. március 16.

Dr. Kardos Sándor sk. . Elek Balázs sk. . Gömöri Olivér sk.
a tanács elnöke a tanács tagja-előadó a tanács tagja

Záradék!

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 3.B.575/2007/40. számú ítélete a Debreceni Ítélőtábla Bf.II.674/2008/9. számú végzésével 2009. március 16. napján jogerős és a felfüggesztett szabadságvesztés büntetés kivételével végrehajtható.

Debrecen, 2009. március 16.

Dr. Kardos Sándor sk.
tanácselnök